

تحلیل گرایش موضوعی گزیده مقالات ایفلا در مقایسه با اولویت‌های پژوهشی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

رضا خانی پور | محبوبه قربانی | سهیلا فعال

چکیده

هدف: تعیین خط‌مشی برای انتخاب، ترجمه، و انتشار گزیده مقالات ایفلا در راستای اولویت‌های پژوهشی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران.

روش‌شناسی: پژوهش از نوع کاربردی است و با روش تحلیل محتوای موضوعی و سپس ارزیابی مقایسه‌ای انجام شد. جامعه پژوهش ۴۵۵ مقاله ترجمه‌شده همایش‌های سالانه ایفلاست که بین سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ در گزیده مقالات ایفلا منتشر شده یا در دست انتشار است و نیز فهرست اولویت‌های پژوهشی سازمان که ۷۵ عنوان است. در مرحله گردآوری اطلاعات، عناوین و چکیده مقالات و عناوین اولویت‌های پژوهشی سازمان به شکل کلمه‌به‌کلمه تحلیل شد و فهرستی از مفاهیم موضوعی مقالات، استخراج شد. سپس، مفاهیم موضوعی استخراج‌شده با سرعنوان‌های موضوعی فارسی و اصطلاحنامه اصفا مستندسازی شد و موضوعات در مقوله‌های موضوعی لیزا دسته‌بندی شد. در نهایت، مقوله‌های موضوعی گزیده مقالات ایفلا با اولویت‌های پژوهشی سازمان مقایسه شد.

یافته‌ها: از میان مقوله‌های موضوعی اختصاص‌یافته به گزیده مقالات ایفلا، بیشترین فراوانی به «مواد کتابخانه‌ای» با ۷۱ فراوانی (۱۵/۶٪) و کمترین به «ساختمان کتابخانه» و «خواندن و سواد» با ۴ فراوانی (۰/۸٪) تعلق داشت. در اولویت‌های پژوهشی سازمان «مدیریت سازمان» با ۱۷ فراوانی (۲۳٪) بیشترین و «کنترل کتاب‌شناختی»، «فناوری اطلاعات و ارتباطات»، و «خواندن و سواد» به‌طور مشترک با ۱ فراوانی (۱٪) کمترین فراوانی را داشته‌اند. بیشترین درصد فراوانی پوشش موضوعی در گزیده مقالات ایفلا با ۱۵/۶٪ مربوط به «مواد کتابخانه‌ای» است؛ درحالی‌که در اولویت‌های پژوهشی «مدیریت سازمان» با ۲۳٪ بیشترین درصد فراوانی را به‌خود اختصاص داده است. «مدیریت پیشینه‌ها» در هر دو جامعه پژوهشی فراوانی صفر داشت.

نتیجه‌گیری: گزیده مقالات ایفلا و اولویت‌های پژوهشی سازمان در مقوله‌های «کاربردها و کاربران کتابخانه»، «مواد کتابخانه‌ای»، «مدیریت سازمان»، و «دانش و یادگیری» بیشترین اختلاف فراوانی را دارند که نشان‌دهنده تفاوت پوشش موضوعی در آنهاست و باید در انتخاب مقالات برای ترجمه به این امر توجه شود.

کلیدواژه‌ها

ایفلا، تحلیل محتوا، گزیده مقالات ایفلا، مطالعات تطبیقی، اولویت‌های پژوهشی، سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

تحلیل گرایش موضوعی گزیده مقالات ایفلا در مقایسه با اولویت‌های پژوهشی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران

رضا خانی پور^۱

محبوبه قربانی^۲

سهیلا فعال^۳

تاریخ دریافت: ۹۷/۰۲/۲۶

تاریخ پذیرش: ۹۷/۰۵/۱۳

مقدمه

همایش‌های علمی فرصت‌های ارزشمندی برای تبادل و نشر آخرین دستاوردهای حوزه‌های مختلف فراهم می‌کنند. با تحقق اهداف همایش، دستاوردهای علمی آن که در قالب مستندات متنوع تهیه و انتشار می‌یابد نقش مهمی در پیشرفت علمی هر حوزه خواهد داشت. انتخاب، ترجمه، و انتشار گزیده مقالات ایفلا کوششی است که طی آن آخرین تجربیات و دستاوردهای علمی حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی در دسترس علاقه‌مندان و پژوهشگران کشور قرار می‌گیرد. به‌منظور توسعه علم اطلاعات و دانش‌شناسی و نیز اشاعه اطلاعات و دانش‌افزایی در این حوزه، سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران از سال ۱۳۷۴، همه‌ساله ترجمه گزیده‌های از مقالات ارائه‌شده در فراهمایی سالانه ایفلا را منتشر می‌کند.

با توجه به اینکه سازمان اسناد و کتابخانه ملی مطابق اساسنامه، مؤسسه‌ای آموزشی، علمی، خدماتی، و نیز پژوهشی است، اولویت‌های پژوهشی سازمان در سال ۱۳۹۳ تدوین و ارائه شد. تدوین اولویت‌های پژوهشی سازمان به‌منظور بررسی زمینه‌های پژوهشی با هدف توزیع مناسب، هدفمند، و ساختاریافته منابع در امر پژوهش انجام شده است. در فرایند اولویت‌بندی پژوهشی پس از تلفیق، پالایش، و دسته‌بندی موضوعات با روش تحلیل محتوا، فهرستی با ۷۵ موضوع پژوهشی تدوین شد. گروه خبرگان، استخراج موضوعات پژوهشی و تعیین آنها را با بهره‌گیری از فن دلفی با نمونه‌گیری هدفمند انجام دادند و در این زمینه از دانش و نظرات متخصصان و صاحب‌نظران استفاده کردند (شادان‌پور، مقدمی، و خانی پور، ۲۰۱۶)

۱. استادیار و مدیر کل پژوهش و آموزش سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران
khanipour.reza@gmail.com
۲. معاون اداره کل پژوهش و آموزش سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران (نویسنده مسئول)
mahghorbani1353@gmail.com
۳. رئیس گروه سازماندهی منابع غیرکتابی اداره کل پردازش و سازماندهی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران
soheilaafaal@gmail.com

تحلیل متون انتشاراتی در هر رشته یا حوزه میان رشته‌ای به این دلیل ارزشمند است که گرایش‌های موضوعی یا روش‌های متداول پژوهش را نشان می‌دهند. همچنین این تحلیل‌ها میزان بلوغ تخصصی و پاسخ‌گویی نویسندگان به دغدغه‌ها و نقدهای کار در حوزه را ارزیابی می‌کنند (فیهان، گراج، هاوونر، و کستر^۱؛ ۱۹۸۷؛ کان^۲، ۱۹۶۲؛ مک‌کلور و بیشاپ^۳، ۱۹۸۹؛ نقل در جولیان، پیکوسکی، و رید^۴، ۲۰۱۱). روش‌های تحلیل محتوا برای ارائه رویکردی جاری و کمی به چنین تحلیل‌هایی اجرا می‌شوند.

تحلیل محتوا، به‌ویژه تحلیل محتوای موضوعی متون و منابع حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی در ایران و خارج از کشور از پیشینه درخور توجهی برخوردار است. مرور پیشینه‌های پژوهشی نشان می‌دهد که بعضی از پژوهشگران همچون آرنوی^۵ (۲۰۱۱)، واکاوی، جارولین، و تومالا^۶ (۲۰۱۴)، چو^۷ (۲۰۱۵)، ماجیهی، جال، و ماهارانا^۸ (۲۰۱۶)، رودریگز، تاگا، و پاسوس^۹ (۲۰۱۶) مقالات پژوهشی نشریات را تحلیل محتوا کرده‌اند. تحلیل محتوای مقالات و سخنرانی‌های همایش‌ها نیز موضوع پژوهش سپهر و شادمان‌فر^{۱۰} (۱۳۸۹) و علیپور و خاصه (۱۳۹۰) بوده است. برخی همچون دیویس^{۱۱} (۲۰۱۲) به تحلیل منابع و روش‌های گردآوری اطلاعات در مقالات توجه کرده‌اند. بعضی دیگر مانند سیدین و باب‌الحوائجی (۱۳۸۸) و وزیرپور کشمیری، سه‌دهی، و صابری (۱۳۹۱) بر تحلیل محتوای چکیده یا متن پایان‌نامه‌ها تأکید داشته‌اند. برخی پژوهشگران نیز همچون اکبری‌داریان، محمدی، و شاکری (۱۳۹۱) تحلیل محتوای موضوعی خاص مانند پرسش‌های مرجع مجازی را مدنظر قرار داده‌اند.

مرور پژوهش‌ها نشان می‌دهد که تحلیل محتوا در حوزه کتابداری و اطلاع‌رسانی روشی پرکاربرد بوده است و بیشتر برای کشف گرایش‌های موضوعی و روش‌های پژوهشی در مطالعات، انجام شده است. در پژوهش‌های بررسی‌شده نیز بیشتر مقالات نشریات، همایش‌های تخصصی، و پایان‌نامه‌ها تحلیل محتوا شده‌اند. این تحلیل‌ها بیشتر به منظور کشف گرایش‌های موضوعی، روش‌ها، و ابزارهای پژوهشی استفاده شده انجام شده‌اند. نتایج این پژوهش‌ها نشان می‌دهد گرایش‌های موضوعی توجه‌شده در مطالعات مختلف در هر دوره زمانی متفاوت و منعکس‌کننده موضوعات مهم همان دوره بوده است. روش‌های پژوهشی نیز با توجه به دوره‌های زمانی بیشتر به سمت وسوی روش‌های کیفی و ترکیبی متحول شده‌اند. از آنجاکه یکی از وظایف و مأموریت‌های سازمان اسناد و کتابخانه ملی تدوین منابع و متون تخصصی در حوزه کتابداری و اسناد و آرشیو است، انتشار گزیده مقالات / ایفلا نیز با تکیه بر این مهم از سال ۱۳۷۴ در دستور کار سازمان قرار گرفته است. نظر به اهمیت پژوهش و در راستای یکی از مأموریت‌های سازمان، اولویت‌های پژوهشی در سال ۱۳۹۳ منتشر شد.

1. Feehan, Gragg, Havener, & Kester
2. Kuhn
3. McClure & Bishop
4. Julien, Pecoskie, & Reed
5. Aharony
6. Vakkari, Jarvelliin, & Tu-
maala
7. Chu
8. Majhi, Jal, & Mahararna
9. Rodrigues, Taga, & Passos
10. Davies

با توجه به جایگاه مرجعیت سازمان انتظار می‌رود تدوین و انتشار گزیده مقالات ایفلا نیز به‌منظور نیل به اهداف و مأموریت‌های علمی و تخصصی و همسو با اولویت‌های پژوهشی آن انجام شود.

در این راستا، پژوهش حاضر بر آن است تا بررسی کند گزیده مقالات ایفلا که طی سال‌های گذشته توسط کتابخانه ملی منتشر شده است تا چه میزان با اولویت‌های پژوهشی سازمان هم‌خوانی دارد و پاسخ‌گوی نیاز سازمان در زمینه‌های گوناگون است. بر این اساس، نیاز به تدوین خط‌مشی واحدی براساس اولویت‌های پژوهشی سازمان برای انتخاب و ترجمه مقالات ایفلا نیز احساس شد و پژوهشگران درصدد تحلیل محتوای موضوعی مقالات گزیده مقالات ایفلا برآمدند. شایان ذکر است انتشار گزیده مقالات ایفلا نسبت به اولویت‌های پژوهشی سازمان سابقه بیشتری دارد و دلیل تحلیل موضوعی این مقالات ارائه دورنمایی از گرایش موضوعی مقالات و ارزش افزوده‌ای است که به این تحلیل می‌افزاید؛ ضمن اینکه اولویت‌های پژوهشی سازمان برخاسته از نیاز پژوهشی متخصصان سازمان بوده و طی سال‌ها در دانش ضمنی افراد شکل گرفته است. انجام این پژوهش به این دلیل ضروری به‌نظر می‌رسد که با تدوین این خط‌مشی می‌توان گزیده مقالات ایفلا را برای رفع نیازهای تخصصی و پژوهشی سازمان تدوین و منتشر کرد.

روش‌شناسی

پژوهش حاضر، کاربردی و به‌شیوه کمی با روش تحلیل محتوا انجام شده است. در این پژوهش دو جامعه پژوهشی مطالعه شده است. جامعه اول، تمامی مقالات منتشر شده (۴۴۵ مقاله) در گزیده مقالات ایفلاست که در فاصله سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۵ منتشر یا در دست انتشار است و جامعه دوم، اولویت‌های پژوهشی سازمان با ۷۵ عنوان است. گردآوری اطلاعات با تحلیل محتوای عنوان، چکیده مقالات گزیده مقالات ایفلا، عناوین اولویت‌های پژوهشی سازمان، و استخراج کلیدواژه‌های موضوعی هریک انجام شد. پس از تحلیل موضوعی، مقوله‌های موضوعی استخراج‌شده از مقالات، با سرعنوان‌های موضوعی فارسی و اصطلاحنامه فرهنگی فارسی (اصفا) مطابقت و مستندسازی شد و برای دسته‌بندی موضوعی از مقوله‌های موضوعی لیزا^۱ استفاده شد. فهرست مقوله‌های لیزا در نمایه‌سازی این پایگاه استفاده می‌شود و سیزده مقوله اصلی دارد که هریک به مقوله‌های فرعی متعددی تقسیم‌بندی شده است.

از اعتبارسنجی محتوایی یا صوری برای روایی تحلیل و مقوله‌بندی کلیدواژه‌های استخراج‌شده از مقالات استفاده شد. منظور از روایی، میزان دقت شاخص‌ها و معیارهایی

است که در سنجش پدیده مدنظر تدارک دیده می‌شود. به این معنا که آیا روش انتخاب شده برای سنجش موضوع مدنظر مناسب است و آن را می‌سنجد یا نه؟

«میزان توافق متخصصان هر امر درباره یک شاخص یا معیار را اعتبار محتوایی یا صوری می‌نامند. اعتبار صوری را می‌توان ناشی از میزان توافق چند متخصص در یک امر دانست» (فضل الهی و ملکی توانا، ۱۳۸۹، ص ۸۰). برای اطمینان از روایی تحلیلی محتوا و استفاده از نظم موضوعی لیزا برای مقوله‌بندی، پژوهشگران در هر مرحله، مقالات و عناوین اولویت‌های پژوهشی یکسان را به‌طور جداگانه تحلیل محتوا کردند و کلیدواژه‌های استخراج شده به زبان آزاد، کلیدواژه‌های مستند شده، و مقوله‌بندی‌های انجام شده را با هم مقایسه کردند تا به توافقی در این خصوص برسند؛ ضمن اینکه این مقوله‌ها را برای روایی بیشتر با چند تن از صاحب‌نظران مطرح کردند تا نتایج تحلیل محتوا تا حد امکان معتبر باشد.

بعد از استخراج و مقوله‌بندی موضوعات، تنوع موضوعی و فراوانی موضوعات تجزیه و تحلیل و مقوله‌های موضوعی گزیده مقالات ایفلا با اولویت‌های پژوهشی مقایسه شد.

یافته‌ها

- تنوع و بسامد موضوعی مقالات ترجمه شده گزیده مقالات ایفلا
جدول ۱ توزیع فراوانی هر یک از مقوله‌های لیزا را در گزیده مقالات ایفلا نشان می‌دهد.

جدول ۱. توزیع و درصد فراوانی مقوله‌های لیزا در گزیده مقالات ایفلا

ردیف	مقوله‌های لیزا	فراوانی	فراوانی به درصد
۱	کنابداری و اطلاع‌رسانی	۱۱	۲/۴۲
۲	حرفه کنابداری	۴۳	۹/۴۵
۳	کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی	۵۷	۱۲/۵۳
۴	کاربردها و کاربران کتابخانه	۶۵	۱۴/۲۹
۵	مواد کتابخانه‌ای	۷۱	۱۵/۶
۶	مدیریت سازمان	۲۵	۵/۴۹
۷	ساختمان کتابخانه	۴۴	۰/۸۸
۸	فناوری کتابخانه	۹	۱/۹۸
۹	خدمات فنی	۱۲	۲/۶۴
۱۰	ارتباط اطلاعاتی	۲۰	۴/۴
۱۱	کنترل کتاب‌شناختی	۱۱	۲/۴۲

ردیف	مقوله‌های لیزا	فراوانی	فراوانی به درصد
۱۲	رکوردهای کتاب‌شناختی	۴۲	۹/۲۳
۱۳	ذخیره و بازیابی اطلاعات رایانه‌ای	۲۵	۵/۴۹
۱۴	فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱۲	۲/۶۴
۱۵	خواندن و سواد	۴	۰/۸۸
۱۶	رسانه	۱۸	۳/۹۶
۱۷	دانش و یادگیری	۲۶	۵/۷۱
۱۸	مدیریت پیشینه‌ها	۰	۰
۱۹	سایر موضوعات	۰	۰
جمع		۴۵۵	۱۰۰
میانگین و درصد فراوانی کل		۲۳/۹۴	۵/۲۶

مطابق جدول ۱، مجموع فراوانی مقوله‌های اختصاص‌یافته به گزیده مقالات ایفلا، ۴۵۵ مقوله است که بیشترین فراوانی به ترتیب به «مواد کتابخانه‌ای» با ۷۱ فراوانی (۱۵/۶ درصد)، «کاربردها و کاربران کتابخانه» با ۶۵ فراوانی (۱۴/۲۹ درصد)، و «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» با ۵۷ فراوانی (۱۲/۵۳ درصد) اختصاص داشت و «مدیریت پیشینه‌ها» و «سایر موضوعات» نیز فراوانی صفر داشته‌اند.

مقوله «مواد کتابخانه‌ای» به انواع منابع کتابخانه‌ای چاپی و الکترونیکی اشاره دارد؛ «کاربردها و کاربران کتابخانه» انواع خدمات و فعالیت‌های کتابخانه‌ها را درباره کاربران نشان می‌دهد؛ و «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» به دسته‌بندی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی از نظر سطح، مأموریت، و انواع آن توجه دارد. در این مقالات به‌طور خاص، دقت بیشتری به این مقوله‌ها شده بود که نشان‌دهنده توجه ویژه انتخاب‌کنندگان مقالات ایفلا برای ترجمه و انتشار مسائل مرتبط با این موضوعات است. بعد از این دو مقوله، کمترین فراوانی مربوط به مقوله‌های «ساختمان کتابخانه» و «خواندن و سواد» بود که با ۴ فراوانی (۰/۸۸ درصد) کمترین فراوانی را داشته‌اند. میانگین فراوانی مقوله‌ها ۲۳/۹۴ (۵/۲ درصد) است.

• تنوع و بسامد موضوعی اولویت‌های پژوهشی سازمان

اولویت‌های پژوهشی سازمان ۷۵ عنوان است که در صفحه پژوهش وب‌سایت سازمان دسترس‌پذیر است. جدول ۲ مقوله‌بندی هریک از اولویت‌های پژوهشی سازمان را نشان می‌دهد.

جدول ۲. توزیع و درصد فراوانی مقوله‌های لیزا در اولویت‌های پژوهشی سازمان

مقوله‌های لیزا	فراوانی مقوله‌ها	فراوانی به درصد
۱ کتابداری و اطلاع‌رسانی	۴	۵
۲ حرفه کتابداری	۸	۱۱
۳ کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی	۹	۱۲
۴ کاربردها و کاربران کتابخانه	۵	۷
۵ مواد کتابخانه‌ای	۵	۷
۶ مدیریت سازمان	۱۷	۲۳
۷ ساختمان کتابخانه	۰	۰
۸ فناوری کتابخانه	۶	۸
۹ خدمات فنی	۲	۳
۱۰ ارتباط اطلاعاتی	۳	۴
۱۱ کنترل کتاب‌شناختی	۱	۱
۱۲ رکوردهای کتاب‌شناختی	۵	۷
۱۳ ذخیره و بازیابی اطلاعات رایانه‌ای	۴	۵
۱۴ فناوری اطلاعات و ارتباطات	۱	۱
۱۵ خواندن و سواد	۱	۱
۱۶ رسانه	۳	۴
۱۷ دانش و یادگیری	۰	۰
۱۸ مدیریت پیشینه‌ها	۰	۰
۱۹ سایر موضوعات	۱	۱
جمع	۷۵	۱۰۰
میانگین و درصد فراوانی	۳/۹۵	۵/۲۶

براساس جدول ۲، مقوله «مدیریت سازمان» با ۱۷ فراوانی (۲۳ درصد) بیشترین بسامد را در اولویت‌های پژوهشی سازمان داشته است و «ساختمان کتابخانه»، «دانش و یادگیری»، «مدیریت پیشینه‌ها» فراوانی صفر داشته‌اند. بعد از این سه مقوله، «کنترل کتاب‌شناختی»، «فناوری اطلاعات و ارتباطات»، و «خواندن و سواد» با فراوانی یک کمترین فراوانی را داشته‌اند. «مدیریت سازمان» به مسائل حوزه مدیریت مانند مدیریت پرسنل، امور مالی، روابط عمومی، و همکاری‌ها اشاره دارد که نشان‌دهنده توجه تدوین‌کنندگان اولویت‌های پژوهشی

سازمان به این مسائل و نیازهای پژوهشی این حوزه است. همچنین میانگین فراوانی مقوله‌ها ۳/۹۵ محاسبه شده است.

• میزان هم‌پوشانی موضوعات گزیده مقالات/ایفلا با اولویت‌های پژوهشی سازمان در جدول ۳ درصد فراوانی هریک از مقوله‌های لیزا در گزیده مقالات/ایفلا و اولویت‌های پژوهشی سازمان به‌طور مقایسه‌ای نشان داده شده است.

جدول ۳. مقایسه درصد فراوانی مقوله‌های موضوعی لیزا در گزیده مقالات ایفلا

و اولویت‌های پژوهشی

شماره مقوله‌ها	عناوین مقوله‌ها	درصد فراوانی مقالات کتاب‌ها	درصد فراوانی اولویت‌های پژوهشی	اختلاف درصد فراوانی
۱	کنابرداری و اطلاع‌رسانی	۲/۴۲	۵	۲/۵۸
۲	حرفه کنابرداری	۹/۴۵	۱۱	۱/۵۵
۳	کنابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی	۱۲/۵۳	۱۲	۰/۵۳
۴	کاربردها و کاربران کنابخانه	۱۴/۲۹	۷	۷/۲۹
۵	مواد کنابخانه‌ای	۱۵/۶	۷	۸/۶
۶	مدیریت سازمان	۵/۴۹	۲۳	۱۷/۵۱
۷	ساختمان کنابخانه	۰/۸۸	۰	۰/۸۸
۸	فناوری کنابخانه	۱/۹۸	۸	۶/۰۲
۹	خدمات فنی	۲/۶۴	۳	۰/۳۶
۱۰	ارتباط اطلاعاتی	۴/۴	۴	۰/۴
۱۱	کنترل کتاب‌شناختی	۲/۴۲	۱	۱/۴۲
۱۲	رکوردهای کتاب‌شناختی	۹/۲۳	۷	۲/۲۳
۱۳	ذخیره و بازیابی اطلاعات رایانه‌ای	۵/۴۹	۵	۰/۴۹
۱۴	فناوری اطلاعات و ارتباطات	۲/۶۴	۱	۱/۶۴
۱۵	خواندن و سواد	۰/۸۸	۱	۰/۱۲
۱۶	رسانه	۳/۹۶	۴	۰/۰۴
۱۷	دانش و یادگیری	۵/۷۱	۰	۵/۷۱
۱۸	مدیریت پیشینه‌ها	۰	۰	۰
۱۹	سایر موضوعات	۰	۱	۱

جدول ۳ نشان می‌دهد بیشترین درصد فراوانی پوشش موضوعی در گزیده مقالات ایفلا با ۱۵/۶ درصد مربوط به «مواد کتابخانه‌ای» است؛ در حالی که در اولویت‌های پژوهشی سازمان، «مدیریت سازمان» با ۲۳ درصد بیشترین درصد فراوانی را به خود اختصاص داده است. کمترین درصد فراوانی در هر دو جامعه پژوهشی مربوط به «مدیریت پیشینه‌ها» است که هیچ فراوانی‌ای نداشته است. «مواد کتابخانه‌ای» که در گزیده مقالات ایفلا بیشترین فراوانی را به خود اختصاص داده است به مسائل مربوط به انواع مواد کتابخانه‌ای از چاپی تا الکترونیکی، منابع خطی و نادر، تنوع موضوعی مواد کتابخانه‌ای، شاخص‌های کتاب‌سنجی و علم‌سنجی در این حوزه، و گسترش و تنوع این مواد توجه دارد؛ در حالی که، «مدیریت سازمان» که در اولویت‌های پژوهشی بیشترین فراوانی را دارد به نیازهای پژوهشی سازمان در حوزه‌های مدیریت مانند مدیریت پرسنل، امور مالی، روابط عمومی، و همکاری‌ها از نظر تدوین‌کنندگان اولویت‌های پژوهشی سازمان التفات دارد

برای نشان‌دادن تفاوت پوشش موضوعی هر دو جامعه پژوهش، اختلاف درصد فراوانی هر مقوله موضوعی در دو جامعه محاسبه شده است. براساس ستون پنجم جدول ۳، اختلاف درصد فراوانی در ۱۴ مقوله کمتر از ۵ درصد و در ۴ مقوله، یعنی «کاربردها و کاربران کتابخانه» (۷/۲۹ درصد)، «مواد کتابخانه‌ای» (۸/۶ درصد)، «فناوری کتابخانه» (۶/۰۲ درصد)، و «دانش و یادگیری» (۵/۷۱ درصد) بین ۵ تا ۱۰ درصد است. بیشترین اختلاف درصد فراوانی مربوط به «مدیریت سازمان» با ۱۷/۵۱ درصد است که بیش از ۱۰ درصد اختلاف را نشان می‌دهد و بیانگر این موضوع است که به «مدیریت سازمان» در اولویت‌های پژوهشی سازمان بیشتر از گزیده مقالات ایفلا توجه شده است.

برای نشان‌دادن تفاوت گرایش موضوعی گزیده مقالات ایفلا و اولویت‌های پژوهشی سازمان، میزان همبستگی موضوعی فراوانی مقوله‌های موضوعی در گزیده مقالات ایفلا ۲۰۱۲ تا ۲۰۱۵ که از نظر زمانی با تدوین و انتشار اولویت‌های پژوهشی سازمان هم‌پوشانی دارد مقایسه شده است (جدول ۴).

جدول ۴. مقایسه درصد فراوانی مقوله‌های موضوعی لیزا در گزیده مقالات ایفلا (۲۰۱۲-۲۰۱۵)

شماره مقوله‌ها	عناوین مقوله‌ها	فراوانی مقوله‌ها در گزیده مقالات ایفلا (به تفکیک سال)		
		۲۰۱۵	۲۰۱۴	۲۰۱۳-۲۰۱۲ (یک مجلد)
۱	کتابداری و اطلاع‌رسانی	۰	۱	۳
۲	حرفه کتابداری	۰	۰	۲

مقوله‌ها	عناوین مقوله‌ها	فراوانی مقوله‌ها در گزیده مقالات ایفلا (به تفکیک سال)			جمع فراوانی به درصد
		۲۰۱۵	۲۰۱۶	۲۰۱۲-۲۰۱۳ (یک مجلد)	
۳	کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی	۴	۳	۳	۹
۴	کاربردها و کاربران کتابخانه	۶	۸	۷	۱۸/۷۵
۵	مواد کتابخانه‌ای	۸	۵	۱۰	۲۰/۵۳
۶	مدیریت سازمان	۱	۲	۴	۶/۲۵
۷	ساختمان کتابخانه	۰	۲	۰	۱/۸
۸	فناوری کتابخانه	۰	۱	۲	۲/۶۷
۹	خدمات فنی	۱	۱	۱	۲/۶۷
۱۰	ارتباط اطلاعاتی	۴	۳	۰	۶/۲۵
۱۱	کنترل کتاب‌شناختی	۰	۰	۰	۰
۱۲	رکوردهای کتاب‌شناختی	۴	۵	۵	۱۲/۵
۱۳	ذخیره و بازیابی اطلاعات رایانه‌ای	۵	۱	۰	۵/۳۵
۱۴	فناوری اطلاعات و ارتباطات	۰	۰	۰	۰
۱۵	خواندن و سواد	۰	۰	۰	۰
۱۶	رسانه	۲	۲	۱	۴/۴۶
۱۷	دانش و یادگیری	۲	۱	۲	۴/۴۶
۱۸	مدیریت پیشینه‌ها	۰	۰	۰	۰
۱۹	سایر موضوعات	۰	۰	۰	۰
	جمع	۳۷	۳۵	۴۰	۱۰۰
	میانگین	۵/۹			۵/۲

مطابق جدول ۴، مجموع فراوانی مقوله‌های اختصاص‌یافته به گزیده مقالات ایفلا (۲۰۱۲-۲۰۱۵)، ۱۱۲ مقوله است که بیشترین فراوانی، مربوط به «مواد کتابخانه‌ای» با ۷۱ فراوانی (۱۵/۶ درصد)، «کاربردها و کاربران کتابخانه» با ۶۵ فراوانی (۱۴/۲۹ درصد)، و «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» با ۵۷ فراوانی (۱۲/۵۳ درصد) است. مقوله «مواد کتابخانه‌ای» به انواع منابع کتابخانه‌ای چاپی و الکترونیکی؛ «کاربردها و

کاربران کتابخانه» به انواع خدمات و فعالیت‌های کتابخانه‌ها درباره کاربران؛ و «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» به دسته‌بندی کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی از نظر سطح، مأموریت، و انواع آن اشاره دارد. در این مقالات به‌طور خاص به این مقوله‌ها بیشتر توجه شده بود و نشان‌دهنده توجه ویژه انتخاب‌کنندگان مقالات ایفلا برای ترجمه و انتشار مسائل مرتبط با این موضوعات است.

مقوله‌های «فناوری اطلاعات»، «خواندن و سواد»، «مدیریت پیشینه‌ها»، و «سایر موضوعات» فراوانی صفر داشته‌اند. بعد از این مقوله‌ها، «ساختمان کتابخانه» و «حرفه کتابداری» با ۲ فراوانی (۸۱ درصد) کمترین فراوانی را داشته‌اند. میانگین فراوانی مقوله‌ها ۹/۵ (۵/۲ درصد) است.

جدول ۵ اختلاف درصد فراوانی مقوله‌های موضوعی در گزیده مقالات ایفلا (۲۰۱۲-۲۰۱۵) و اولویت‌های (۲۰۱۵) و پژوهشی سازمان را نشان می‌دهد.

جدول ۵. مقایسه مقوله‌های موضوعی لیزا در گزیده مقالات ایفلا (۲۰۱۲-۲۰۱۵) و اولویت‌های پژوهشی سازمان

مقوله‌ها	عناوین مقوله‌ها	درصد فراوانی مقالات کتاب‌ها	درصد فراوانی اولویت‌های پژوهشی	اختلاف درصد فراوانی
۱	کتابداری و اطلاع‌رسانی	۳/۶	۵	۱/۴
۲	حرفه کتابداری	۱/۸	۱۱	۹/۲
۳	کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی	۹	۱۲	۳
۴	کاربردها و کاربران کتابخانه	۱۸/۷۵	۷	۱۱/۷۵
۵	مواد کتابخانه‌ای	۲۰/۵۳	۷	۱۳/۵۳
۶	مدیریت سازمان	۶/۲۵	۲۳	۱۶/۷۵
۷	ساختمان کتابخانه	۱/۸	۰	۱/۸
۸	فناوری کتابخانه	۲/۶۷	۸	۵/۳۳
۹	خدمات فنی	۲/۶۷	۳	-۰/۳۳
۱۰	ارتباط اطلاعاتی	۶/۲۵	۴	۲/۲۵
۱۱	کنترل کتاب‌شناختی	۰	۱	۱
۱۲	رکوردهای کتاب‌شناختی	۱۲/۵	۷	۵/۵
۱۳	ذخیره و بازیابی اطلاعات رایانه‌ای	۵/۳۵	۵	-۰/۳۵
۱۴	فناوری اطلاعات و ارتباطات	۰	۱	۱

موضوع	عناوین مقوله‌ها	درصد فراوانی مقالات کتاب‌ها	درصد فراوانی اولویت‌های پژوهشی	اختلاف درصد فراوانی
۱۵	خواندن و سواد	۰	۱	۱
۱۶	رسانه	۴/۴۶	۴	۰/۴۶
۱۷	دانش و یادگیری	۴/۴۶	۰	۰/۴۶
۱۸	مدیریت پیشینه‌ها	۰	۰	۰
۱۹	سایر موضوعات	۰	۱	۱

برای نشان دادن تفاوت پوشش موضوعی هر دو جامعه پژوهش، اختلاف درصد فراوانی هر مقوله موضوعی در دو جامعه محاسبه شده است. براساس ستون پنجم جدول ۵، اختلاف درصد فراوانی در ۱۳ مقوله کمتر از ۵ درصد و در ۳ مقوله «حرفه کتابداری» (۲/۹ درصد)، «رکوردهای کتاب‌شناختی» (۵/۵ درصد)، و «فناوری کتابخانه» (۵/۳۳ درصد) بین ۵ تا ۱۰ درصد است. بیشترین اختلاف درصد فراوانی به ترتیب مربوط به «مدیریت سازمان» (۱۶/۷۵ درصد)، «مواد کتابخانه‌ای» (۱۳/۵۳ درصد)، و «کاربردها و کاربران کتابخانه» (۱۱/۷۵ درصد) است که بیش از ۱۰ درصد اختلاف را نشان می‌دهد. این اختلاف حاکی از آن است که مقوله «مدیریت سازمان» در اولویت‌های پژوهشی سازمان بیشتر از گزیده مقالات ایفلا و مقوله‌های «کاربردها و کاربران کتابخانه‌ها» و «مواد کتابخانه‌ای» در گزیده مقالات ایفلا بیشتر از اولویت‌های پژوهشی سازمان توجه شده است.

نتیجه‌گیری

در مقالات انتخاب‌شده برای ترجمه و انتشار در گزیده مقالات ایفلا بیشتر به مقوله «مواد کتابخانه‌ای» توجه شده است و «کاربردها و کاربران کتابخانه‌ها» و «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» نیز از فراوانی درخور توجهی برخوردار بوده است. پوشش موضوعی مقالات منتخب برای ترجمه، نشان می‌دهد که انتخاب‌کنندگان به این موضوعات توجه بیشتری داشته‌اند و برای استفاده‌کنندگان مفید تشخیص داده‌اند. از دلایل دیگر این گرایش، محتوا، کیفیت، و سبک نگارش مقالات است که از نظر انتخاب‌کنندگان برای ترجمه و چاپ و درنهایت، بهره‌برداری متخصصان مفیدتر تشخیص داده شده است. در مقوله‌بندی پایگاه لیزا، «مواد کتابخانه‌ای» همه انواع مواد کتابخانه‌ای از چاپی تا الکترونیکی، منابع خطی و نادر، و شاخص‌های کتاب‌سنجی و علم‌سنجی را دربردارد و به نظر می‌رسد تنوع و تعدد مقوله‌های فرعی این مقوله در فراوانی آن در گزیده مقالات ایفلا بی‌تأثیر نبوده است. همچنین توجه به

این موضوعات می‌تواند به دلیل پرتکرار بودن، کیفیت بالاتر، و کاربردی بودن مقالات اصلی در پایگاه ایفلا بوده باشد. در عین حال، با توجه به مرجعیت کتابخانه ملی در گردآوری، حفاظت، و سازماندهی منابع کتابخانه‌ای و اشاعه اطلاعات، می‌توان پوشش بیشتر مقوله «مواد کتابخانه‌ای» در گزیده مقالات ایفلا را فرصت و ارزش افزوده‌ای برای سیاست‌گذاران و متخصصان کتابخانه ملی در افزایش آگاهی ایشان از مطالعات و تجربیات این حوزه دانست. مقوله‌های «کاربردها و کاربران کتابخانه‌ها» و «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» نیز از موضوعات مهم و راهبردی در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی است که موضوعات فرعی متنوع و متعددی را پوشش می‌دهند. فراوانی بالای این مقوله‌ها در گزیده مقالات ایفلا نیز مؤید این مطلب است که این اهمیت از نگاه انتخاب‌کنندگان مقالات دور نمانده است و ترجمه و انتشار مقالات این موضوعات به توسعه و ارتقای آگاهی خوانندگان و اثرگذاری کتابخانه ملی به‌عنوان کتابخانه مادر در این حوزه‌ها غنا می‌بخشد. مقایسه نتایج این پژوهش با یافته‌های پیشینه‌های بررسی شده نشان می‌دهد در پژوهش سیدین و باب‌الحوایجی (۱۳۸۸) مقوله «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» نیز بیشترین فراوانی را داشته است که می‌تواند بیانگر گرایش موضوعی مشترک در محتواهای مطالعه‌شده هر دو پژوهش باشد. اما، در پژوهش سپهر و شادمان‌فر (۱۳۸۹) و واکاوی و همکاران (۲۰۱۴) «ذخیره و بازیابی اطلاعات» بیشترین فراوانی را داشته است. «فناوری اطلاعات و ارتباطات» هم در پژوهش وزیرپور کشمیری و همکاران (۱۳۹۱) و آرنوی (۲۰۱۱) بیشترین پوشش را داشته است. در پژوهش علیپور و خاصه (۱۳۹۰) به «سازماندهی منابع» و در پژوهش رودریگز و همکاران (۲۰۱۶) «بررسی اجمالی و رشد و دسترسی آزاد» بیشترین فراوانی را داشته است. این تفاوت یافته‌ها می‌تواند ناشی از تفاوت رویکرد این پژوهش‌ها با پژوهش حاضر و بازه‌های زمانی تحلیل شده باشد؛ زیرا در بازه‌ها و بسترهای متفاوت، گرایش موضوعی در پژوهش‌ها می‌تواند متفاوت باشد. اولویت‌های پژوهشی که با استفاده از نظرات متخصصان تدوین شده است نشان‌دهنده دغدغه و نیاز سازمان اسناد و کتابخانه ملی به پژوهش‌های حوزه مدیریت است که طی سالیان در ذهن متخصصان این سازمان نقش بسته و نیاز به آنها احساس شده است که در نهایت در تدوین اولویت‌های سازمان نیز منعکس شده است.

براساس نتایج پژوهش حاضر، مقوله «مدیریت سازمان» در اولویت‌های پژوهشی بیشترین فراوانی را داشته است. اولویت‌های پژوهشی سازمان در موضوع مدیریت به نیازهای پژوهشی در همه حوزه‌ها و سطوح مدیریتی سازمان اشاره دارد و نشان‌دهنده تنوع دیدگاه‌های خبرگان شرکت‌کننده در تدوین اولویت‌ها بوده است که به فراوانی بالای اولویت‌های پژوهشی حوزه مدیریت منجر شده است و نشانگر شناخت و درک

خبرگان از نیازهای پژوهشی سازمان در موضوع مدیریت است. توجه به جایگاه و اهمیت مأموریت‌های سازمان اسناد و کتابخانه ملی در سطح کشور احساس نیاز به پژوهش در حوزه‌های مدیریتی را توجیه می‌کند و می‌تواند پژوهشگران دغدغه‌مند را به سمت مسائل اصلی سازمان هدایت کند.

بعد از این مقوله‌ها، «حرفه کتابداری» و «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» نیز در اولویت‌های پژوهشی بیشترین فراوانی را داشته‌اند که نشان‌دهنده تشخیص نیازهای پژوهشی سازمان در این حوزه‌هاست که بحث‌های آموزش و مسائل مرتبط با سایر کتابخانه‌ها را دربرمی‌گیرد. این نتیجه نیز می‌تواند شاهدی بر این موضوع باشد که اولویت‌های پژوهشی سازمان بر دغدغه‌ها و نیازهای پژوهشی حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی در محدوده وظایف سازمان تأکید می‌کند. در پیشینه‌های پژوهشی بررسی شده موضوع مدیریت جزء موضوعات پرتکرار مطرح نشده بود که می‌تواند به این دلیل باشد که در متون تحلیل شده موضوعات مطرح در هر مقطع و حوزه متفاوت بوده است. اما، نتیجه پژوهش سیدین و باب‌الحوائجی (۱۳۸۸) که نشانگر پرتکرار بودن مقوله «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی» در متون بررسی شده بود با بخشی از نتیجه پژوهش حاضر نزدیک است و بیانگر اهمیت پژوهش و گرایش به این موضوع است.

بیشترین اختلاف درصد فراوانی در گزیده مقالات/یغلا و اولویت‌های پژوهشی مربوط به مقوله‌های «مدیریت سازمان»، «مواد کتابخانه‌ای»، «کاربردها و کاربران کتابخانه» است که بیش از ۱۰ درصد اختلاف را نشان می‌دهد. همان‌گونه که نتایج پژوهش نشان می‌دهد درحالی که مقوله «مدیریت سازمان» در اولویت‌های پژوهشی بیشترین فراوانی را داشته است و بیانگر اهمیت پژوهش این حوزه برای سازمان است، در گزیده مقالات/یغلا فراوانی کمی داشته و از این نظر اختلاف فراوانی بیشتری داشته است و باید در ادامه تدوین گزیده مقالات/یغلا به این تفاوت و نتیجه‌گیری توجه شود. توجه به اولویت‌های پژوهشی سازمان در انجام پژوهش‌ها و تولیدات علمی سازمان به افزایش بهره‌روی فعالیت‌های علمی و در نهایت ایجاد ارزش افزوده در این حوزه منجر می‌شود و در رفع نیازهای پژوهش سازمان مثمر به‌ثمر خواهد بود.

اختلاف درصد فراوانی در ۱۳ مقوله، یعنی «کتابداری و اطلاع‌رسانی»، «حرفه کتابداری»، «کتابخانه‌ها و مراکز اطلاع‌رسانی»، «ساختمان کتابخانه»، «خدمات فنی»، «ارتباط اطلاعاتی»، «کنترل کتاب‌شناختی»، «رکوردهای کتاب‌شناختی»، «ذخیره و بازیابی اطلاعات کامپیوتری»، «فناوری اطلاعات و ارتباطات»، «خواندن و سواد»، «رسانه»، «مدیریت پیشینه‌ها»، و «سایر موضوعات» کمتر از ۵ درصد است که می‌توان از این تفاوت صرف نظر کرد و نتیجه گرفت که در این موضوعات هم‌پوشانی نسبی وجود دارد.

در ۳ مقوله «حرفه کتابداری»، «رکوردهای کتاب‌شناختی»، و «فناوری کتابخانه» اختلاف درصد فراوانی بین ۵ تا ۱۰ درصد است. از طرف دیگر، این سه مقوله در اولویت‌های پژوهشی سازمان بیشتر از گزیده مقالات ایفلا تکرار شده است و به این معناست که نیاز به پژوهش‌های بیشتری در این حوزه‌ها در سازمان احساس شده است. با توجه به ماهیت و مأموریت‌های سازمان اسناد و کتابخانه ملی، فراوانی این سه مقوله موضوعی در اولویت‌های پژوهشی دور از انتظار نیست و نشان می‌دهد بعد از مسائل مدیریتی، استفاده از فناوری در تسهیل فرایندهای سازمان، و رکوردهای کتاب‌شناختی مطرح در حوزه سازماندهی، از اهمیت بالایی برخوردار است و از دیدگاه خبرگان سازمان نیاز به توسعه در این حوزه‌ها با انجام پژوهش‌های کاربردی احساس می‌شود. از سوی دیگر، سازمان اسناد و کتابخانه ملی یکی از نهادهای مرجع در حوزه علم اطلاعات و دانش‌شناسی است و توجه به مسائل مرتبط با حرفه کتابداری در همه سطوح از مأموریت‌های این سازمان است که در اولویت‌های پژوهشی نیز نسبت به گزیده مقالات ایفلا فراوانی بیشتری را به خود اختصاص داده است. نکته درخور توجه در توجیه این اختلاف می‌تواند در این امر باشد که نگاه خبرگان در توجه به مسائل حرفه کتابداری نیاز داخلی و ملی بوده است؛ در حالی که در گزیده مقالات ایفلا که حاصل همایش‌های بین‌المللی ایفلاست به مسائل حرفه در سطح بین‌المللی و سایر کشورها التفات شده است که از نگاه انتخاب‌کنندگان برای بهره‌برداری در حوزه‌های مختلف کتابداری کشور در اولویت نبوده است.

در نهایت، فراوانی اندک مقوله‌های «فناوری کتابخانه»، «رکوردهای کتاب‌شناختی»، و «مدیریت سازمان» در گزیده مقالات ایفلا نسبت به اولویت‌های پژوهشی موضوعی است که باید تدوین‌کنندگان گزیده مقالات ایفلا به آن توجه کنند؛ به‌ویژه «مدیریت سازمان» که در اولویت‌های پژوهشی سازمان بیشترین فراوانی را داشته است و نشان‌دهنده اهمیت این موضوع در اولویت‌های پژوهشی سازمان است که باید در انتخاب مقالات ایفلا نیز در اولویت قرار بگیرد.

با توجه به یافته‌های پژوهش، می‌توان پیشنهادات زیر را به‌عنوان خط‌مشی برای بهبود انتخاب مقالات و انتشار گزیده مقالات ایفلا ارائه داد:

۱. توجه به مقوله‌های لیزا در انتخاب کلی مقالات برای ترجمه؛
۲. توجه به مقوله‌های مدیریت و فناوری کتابخانه‌ای با توجه به فراوانی این مقوله‌ها در اولویت‌های پژوهشی سازمان و اختلاف با فراوانی آنها در گزیده مقالات ایفلا؛
۳. مقوله‌بندی مقالات هر کتاب براساس مقوله‌بندی لیزا و افزودن این مقوله‌بندی در همان نسخه به‌طور پیوست.

مآخذ

- اکبری داریان، سعیده؛ محمدی، فرناز؛ و شاکری، صدیقه (۱۳۹۱). تحلیل محتوای پرسش‌های مرجع مجازی در کتابخانه ملی ایران. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۳ (۳)، ۸۴-۹۷.
- سپهر، فرشته؛ شادمان‌فر، سمانه (۱۳۸۹). تحلیل محتوای همایش‌های انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی از سال ۷۹ تا پایان سال ۸۹. *دانش‌شناسی*، ۲ (۴)، ۲۵-۳۸.
- سیدین، سیدمهرداد؛ باب‌الحوائجی، فهیمه (۱۳۸۸). تحلیل محتوای پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاه آزاد اسلامی واحدهای تهران شمال، علوم و تحقیقات تهران، علوم و تحقیقات اهواز و همدان در سال‌های ۱۳۷۲-۱۳۸۶. *تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی*، ۱۵ (۱)، ۹۵-۱۲۸.
- علیپور، امید؛ خاصه، علی‌اکبر (۱۳۹۰). تحلیل محتوای کارگاه‌ها و همایش‌های انجمن کتابداری و اطلاع‌رسانی ایران دوره سوم ۱۳۸۶-۱۳۸۸، *کتابداری و اطلاع‌رسانی*، ۱۴ (۴)، ۹-۳۴.
- فضل‌الهی، سیفال‌ه؛ ملکی‌توانا، منصوره (۱۳۸۹). روش‌شناسی تحلیل محتوای با تأکید بر تکنیک‌های خوانایی‌سنجی و تعیین ضریب درگیری متون. *پژوهش*، ۲ (۱)، ۷۱-۹۴.
- وزیرپور کشمیری، مهرداد؛ سه‌دهی، مریم؛ و صابری، محمدکریم (۱۳۹۱). تحلیل محتوای چکیده پایان‌نامه‌های کارشناسی ارشد کتابداری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال و علوم و تحقیقات از سال ۱۳۸۰-۱۳۸۶. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۳ (۱)، ۱۱۲-۱۲۹.
- Aharony, N. (2011). Library and information science research areas: a content analysis of articles from the top 10 journals 2007-8. *Journal of Librarianship and Information Science*, 44 (1) 27-35.
- Chu, H. (2015). Research methods in library and information science: a content analysis. *Library & Information Science Research*, 37 (1), 36-41.
- Davies, K. (2012). Content analysis of research articles in information systems (LIS) *Journals. Library and Information Research*, 36 (112), 16-28.
- Julien, H., Pecoskie, J., & Reed, K. (2011). Trends in information behavior research, 1999-2008: a content analysis. *Library & Information Science Research*, 33 (1), 19-24.
- Majhi, S., Jal, C., & Maharana, B. (2016). Content analysis of Journal articles on Wiki in Science Direct Database. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. Retrived December 23, 2017, from <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/1331>
- Rodrigues, R. S., Taga, V., & Passos, M .F. (2016). Research articles about Open Access Indexed by Scopus: a content analysis. Retrived December 23, 2017, from <https://doi.org/10.3390/publications4040031>

- Shadanpoor, F, Moghadami, A., & Khanipour, R. (2016) Research priorities setting for the National Library and Archives of the Islamic republic of IRAN. *Library Philosophy and Practice (e-journal)* Retrieved December 23, 2017, from <http://digitalcommons.unl.edu/libphilprac/1386>
- Vakkari, P., Jarvellin, K., & Tumaala, A. (2014). Evolution of Library and Information Science, 195-2005: Content analysis of journal articles. *Journal of the Association for information science and technology*, 65 (7), 1446-1462.

استناد به این مقاله:

خانی‌پور، رضا؛ قربانی، محبوبه؛ و فعال، سهیلا (۱۳۹۷). تحلیل گرایش موضوعی گزیده مقالات ایفلا در مقایسه با اولویت‌های پژوهشی سازمان اسناد و کتابخانه ملی ایران. *مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات*، ۲۹ (۴)، ۷۷-۹۳.